

PAPER DETAILS

TITLE: Lise Öğrencileri İçin Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği'nin Faktör Yapısının ve Güvenirliliğinin Yeniden İncelenmesi

AUTHORS: Feride Bacanlı,Zeynep Hamamcı

PAGES: 109-122

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/256514>

**Lise Öğrencileri İçin Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği'nin Faktör Yapısının
ve Güvenirliğinin Yeniden İncelenmesi*¹**

Feride BACANLI¹

Zeynep HAMAMCI²

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, orijinalini Gati ve Saka'nın (2001a) geliştirdiği ve Bacanlı'nın (2008) Türk lise öğrencilerine uyarladığı Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği'nin (KKVGÖ-TLF) faktör yapısını ve güvenilirliğini yeniden incelemektir. Araştırmaya 9. sınıftan 1370 (706 kız, 649 erkek ve 15 belirsiz), 10. sınıftan 1221 (739 kız, 465 erkek ve 17 belirsiz), 11. sınıftan 884 (488 kız, 391 erkek ve 5 belirsiz) ve 12. sınıftan 1268 (748 kız, 510 erkek ve 10 belirsiz) olmak üzere toplam 4743 öğrenci katılmıştır. Araştırma grubundaki öğrencilerin yaşları 15-21 arasında değişmektedir. Bu öğrencilerin yaş ortalamaları ($\bar{x}$)=17,63; ss = 1,06'dır. Veriler KKVGÖ-LFR ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak toplanmıştır. Veriler confirmatory faktör analizi ve pearson-moment korelasyon katsayısı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçları lise öğrencileri için KKVGÖ-LFR'nin faktör yapısının ölçeğin dayandırıldığı kuramsal temelle ve uyarlandığı orijinal ölçeğin yapısıyla tutarlı olduğunu göstermiştir. İç tutarlılık ve test tekrarı kararlılık katsayıları da orijinal ölçeğinkine benzer bulunmuştur. Sonuçlar, ilgili literatüre dayanılarak tartışılmış ve gelecek araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: kariyer karar verme güçlükleri, faktör yapısı, lise öğrencileri.

ABSTRACT

The purpose of present research was to re-examine the factor structure and validity of the Career Decision Making Difficulties Questionnaire (CDMDQ) adapted to Turkish high school students by Bacanlı (2008) and originally developed by Gati and Saka (2001a), 1370 (706 girls, 649 boys and 15 unknown) students from 9th grade, 1221 (739 girls, 465 boys and 17 unknown) students from 10th grade, 884 (488 girls, 391 boys and 5 unknown) students from 11th grade, and 1268 (748 girls, 510 boys and 10 unknown) students from 12th grade participated in this study and the total participants were 4743 high school students. The participants' age ranged from 12 to 18 years and they had a mean age of 17.63 years (SD =1.06). Confirmatory factor analysis and Pearson moment correlation coefficient were used to analyze the data. The results indicated that the factor structure of the re-examined CDMDQ-HSR for high school students was consistent with both the factor structure of the original questionnaire and also with the theoretical structure. Internal consistency and test-re test reliabilities of the CDMDQ-HSR were similar to the reliabilities of the original questionnaire. The results were discussed in terms of related literature and recommendations were made for future research.

Keywords: career decision making difficulties, factor analysis, high school students.

*Bu araştırma TÜBİTAK tarafından desteklenen 110K418 numaralı SOBAG projesi kapsamında yapılmıştır.

¹ Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, PDR Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi, fbacanlı@gazi.edu.tr

² Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, PDR Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi, zeynephamamci@hotmail.com

GİRİŞ

Karar teorileri perspektifinden kariyer danışmanlarının en temel rollerinden birisi, danışanı en iyi kariyer kararını verebilmesine yol açan bir süreç yönlendirmektir (Gati ve Tal, 2008). Günümüzde kariyer danışmaya yönelik karar verme, bireyin ihtiyaçlarına en iyi şekilde uyan yardımı sağlamayı amaçlayan kariyer danışma çeşitlerini içerir. Gati; Krausz ve Osipow (1996) ve Brown ve Rector'a (2008) göre kariyer danışma sürecinde ilk adım kariyer danışmanının danışanın kariyer karar verme güçlüklerine odaklanmasını içerir. Dolayısıyla kariyer danışmanı, kariyer danışma sürecinde ilk adım olarak danışanın kariyer karar verme güçlüklerini belirlemelidir. Kariyer danışmanlarının bu işi yapabilmeleri için danışanlarının kariyer karar verme güçlüklerini belirlemelerini sağlayacak ölçme araçlarına gereksinim vardır. Gati ve diğerleri (1996), kariyer karar verme güçlüklerinin taksonomik modelini geliştirmişlerdir. Bu taksonomiye Amerikan ve İsraili üniversite öğrencilerinden oluşan iki ayrı örnekleme test ederek Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği (KKVGÖ)'ni geliştirmişlerdir. KKVGÖ'nin üç ana boyutu (hazırlık eksikliği, bilgi eksikliği ve tutarsız bilgiler) ve on altı boyutu vardır. Toplam 44 maddeli ve 7'li derecelmeli likert tipi bir araçtır. KKVGÖ'nin geçerlik ve güvenirliği çeşitli araştırmalarda incelenmiştir (Lancaster, Rudolph, Perkins ve Patent, 1999; Osipow ve Gati, 1998). KKVGÖ, kültürler arası araştırmalarda da kullanılmıştır. Örneğin, Mau (2001) CDDQ'nun Amerikalı ve Tayvanlı öğrenciler için kültürler arası geçerliğini incelemiştir. Ayrıca bu iki kültürdeki öğrencilerin kariyer kararsızlıkları ve kariyer karar verme güçlükleri arasındaki ilişkileri de incelemiştir. Araştırmanın sonuçları Amerikalı öğrencilerin kariyer karar verme güçlüklerinin yapısının orijinal Kariyer Karar Verme Güçlükleri Taksonomisi'nin (Gati ve diğ., 1996) yapısıyla oldukça uyumlu olduğunu gösterirken, Tayvanlı öğrencilerin kariyer karar verme güçlüklerinin yapısının orijinalinin yapısıyla daha az uyumlu olduğunu göstermiştir. Bunların yanı sıra Tayvanlı üniversite öğrencileri Amerikalı öğrencilere göre hem daha çok kariyer karar verme güçlükleri hem de kariyer kararsızlığı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Mau (2004), Amerika'da yaşayan beyaz, siyah, İspanyol ve Asya kökenli üniversite ve lise öğrencilerinin kariyer karar verme güçlüklerini de karşılaştırmıştır. Araştırmanın sonuçları, Asya kökenli Amerikalı öğrencilerin diğer gruplardaki öğrencilerden daha fazla kariyer karar verme güçlükleri algıladıklarını, Amerikalı beyaz öğrencilerin ise bu gruplar içinde en az kariyer karar verme güçlükleri algıladıklarını göstermiştir. Kısacası, Mau'nun 2001 ve 2004 yıllarında yaptığı araştırmaların sonuçları kariyer karar verme güçlükleri taksonomisinin teorik yapısının kültürden etkilendiğini ortaya koymuştur.

Tien (2001), KKVGÖ'ni (Gati ve diğ., 1996), önce Tayvan'da sonra da Çin'de yaşayan üniversite öğrencilerine uyarlamıştır. Çin ve Tayvan kültürlerine uyarlanan Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeklerinin faktör yapılarının bazı küçük sapmalara rağmen genel olarak orijinal KKVGÖ'nin faktör yapısına uyum gösterdikleri görülmüştür. Ayrıca her iki ölçek uyarlama çalışmasında da kariyer kararlarını vermemiş öğrenciler kariyer kararını vermiş öğrencilerden anlamlı olarak daha çok karar verme güçlüğü algıladıklarını belirtmişlerdir.

Gati ve Saka (2001a), üniversite öğrencileri örnekleminde geliştirilen 44 maddeli KKVGÖ'yü (Gati ve diğ., 1996) İsraili lise öğrencilerine uyarlamışlardır. Bunun için önce KKVGÖ'nün maddeleri lise seçme kararını (9. sınıflar için), lisede seçimlik dersleri seçme kararını (10. sınıflar için), ve meslek seçme kararını (11. sınıflar için) ölçecek şekilde revize edilmiştir. Bu ölçeklerin faktör yapıları, Kariyer Karar Verme Güçlükleri

Taksonomisinin (Gati ve diğ., 1996) teorik yapısına uygunluğu açısından test edilmiştir. Üç sınıf düzeyinde de ölçeklerin faktör yapılarının dayandırdıkları teorik temelle uyumlu olduğu bulunmuştur. Bu üç ölçeğin iç tutarlılık katsayıları da orijinal ölçeğinkine benzer bulunmuştur. Gati ve Saka (2001a) bu araştırmada bu üç sınıf düzeyindeki tüm öğrencilerden oluşan örneklem için de Kariyer Karar Verme Güçlükleri Taksonomisinin teorik yapısını test etmişlerdir. Bu çalışmanın sonucunda ise tüm sınıf düzeylerindeki lise öğrencilerinin kariyer karar verme güçlüklerini ölçecek olan 34 maddeli (2'si dolgu maddesi) ve 7'li derecelmeli KKVGO'nun lise öğrencileri formunu oluşturmuşlardır. Ayrıca KKVGO'nun bu lise formu İbraniceden İngilizceye çevrilmiş ve bilgisayar versiyonu da (Gati ve Saka, 2001b) geliştirilmiştir. KKVGO'nun bilgisayar ve kâğıt kalem versiyonlarının teorik yapılarının ve güvenilirliklerinin birbirine oldukça benzer olduğu bulunmuştur.

Türkçe KKVGO-LF'nin yapı geçerliği çalışması sonuçları Türkçe KKVGO'nun de orijinali gibi üç ana ve on alt ölçekten oluştuğunu göstermiştir. Ancak Türkçe KKVGO'de onuncu alt ölçek: *Dışsal Çatışmalar* üçüncü ana alt ölçekte: *Tutarsız Bilgi* yer alması gerekirken birinci ana alt ölçekte: *Hazırlık Eksikliği* yer almıştır. *Dışsal çatışmalar*, karar verme sürecinde ana-baba, öğretmen, arkadaş, kardeş ve benzerlerinden kaynaklanan güçlüklerdir. Bacanlı (2008) KKVGO-LF'deki bu sapmanın Türk lise öğrencilerinin ana-baba, öğretmen, arkadaş, kardeş ve benzerlerinden kaynaklanan kariyer karar verme güçlüklerini henüz kariyer kararını vermeye hazırlık aşamasında yaşadıklarını belirtmektedir. Bacanlı'ya göre bu bulgu Türk kültürünün özelliklerinden kaynaklanabilir. Çünkü Türk toplumunda çocuklardan en çok istenen nitelik çocuğun ana-babasının sözünü dinlemesidir (Kağıtçıbaşı, 1982). Ayrıca Bacanlı'nın (2006) Türk öğrencilerin karar verme stillerini incelediği araştırmada da bu öğrencilerin en çok bağımlı karar verme stilini kullandıkları görülmüştür. Türk kültüründeki bu özelliklere doğu kültürlerinde de rastlanmaktadır. Nitekim Tien'in 2001 ve 2005'te KKVGO'yu Çinli ve Tayvanlı üniversite öğrencilerine uyarladığı araştırmalarda da "dışsal çatışmalar alt ölçeği" Türkiye'deki gibi Hazırlık Eksikliği birinci ana alt ölçeği içinde yer almıştır.

Bu araştırmanın amacı ise, Bacanlı'nın (2008) Türk lise öğrencilerine uyarladığı KKVGO-LF'nin faktör yapısını ve güvenilirliğini yeniden incelemek ve bu sonuçlara dayanarak ölçeği revize etmektir. Türkçe KKVGO-LF'nin faktör yapısının ve güvenilirliğinin yeniden incelenmesinin iki gerekçesi vardır: Birincisi, Bacanlı (2008) Türkçe KKVGO-LF'nin faktör yapısını n=2500 (9.,10. ve 12. sınıflardaki) lise öğrencisi örnekleminde incelemiştir. 11. sınıflar örnekleme alınmamıştır. Bu araştırmada ise lisedeki tüm sınıf düzeylerini içeren daha büyük bir örneklem üzerinde çalışılması amaçlanmıştır. İkincisi ise; 34 maddeli (2'si dolgu maddesi) Türkçe KKVGO-LF'nin (Bacanlı, 2008) son alt ölçeği: Dışsal Çatışmalar iki maddeden oluşmaktadır. Bu araştırmada Dışsal Çatışmalar alt ölçeğindeki iki maddenin içerikleri dikkate alınarak her madde için üçer olmak üzere 6 madde geliştirilerek taslak Türkçe KKVGO-LFR 38 maddeden oluşturulmuştur. Bunların yanı sıra bu araştırmada Türkçe KKVGO-LFR'nin orijinal KKVGO'nun (Gati ve Saka,2001a) faktör yapısına uygunluğu her sınıf düzeyi için ayrı ayrı test edilecektir. Sonra da her sınıf düzeyi için ölçüm modellerinin değişmezliği sınıf düzeyinde incelenecektir. Böylece faktör yapısı orijinal KKVGO'ye (Gati ve Saka, 2001a) benzer, doyurucu güvenilirliğe sahip ve tüm sınıf düzeylerindeki Türk lise öğrencileri için kullanılabilecek bir KKVGO'nun geliştirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Bu araştırmaya 4743 (2681 kız, 2015 erkek ve 47 belirsiz) lise öğrencisi katılmıştır. Bu öğrencilerin yaşları 15-20 arasında değişmektedir ve yaş ortalamaları $\bar{x}=17,63$; $ss=1,06$ 'dır. Araştırma grubundaki öğrencilerin betimsel istatistikleri Tablo 1 de sunulmuştur.

Tablo-1: Araştırma grubundaki öğrencilerin betimsel istatistikleri

Sınıf Düzeyi	Kız	%	Erkek	%	Belirsiz	%	Toplam
9. sınıf	706	51.5	649	47.4	15	1.1	1370
10. sınıf	739	60.5	465	38.1	17	1.4	1221
11. sınıf	488	55.2	391	44.2	5	0.6	884
12. sınıf	748	59.0	510	40.2	10	0.8	1268
Toplam	2681	56.5	2015	42.5	47	1.0	4743

Tablo-1 incelendiğinde araştırma grubu 4743 (2681 kız, %56,5, 2015 erkek, %42,5 ve 47 belirsiz, %1) lise öğrencisinden oluşmaktadır. Bu öğrencilerden 1370'i (%28,9) 9. sınıfta, 1221'i (%25,7) 10. Sınıfta, 884'ü (%18,6) 11. Sınıfta ve 1286'sı (%26,7) 12.sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırma grubundaki öğrencilerden 439'unun ölçme araçlarını eksik doldurmaları nedeniyle istatistiksel analizler 4304 (2465 kız, 1839 erkek) lise öğrencisi üzerinde yapılmıştır.

İşlem

Bu araştırma TÜBİTAK tarafından desteklenen 110K418 No'lu SOBAG projesinin bir parçası olarak yapılmıştır. Bu nedenle araştırma kapsamına giren okullara veri toplamak için KKVGO-LFR ve Kişisel Bilgi Formu gönderilmiştir. Veri toplama araçları veri toplama günü sınıfında bulunan ve bu araştırmaya katılmaya gönüllü öğrencilere okul psikolojik danışmanları tarafından uygulanmıştır. Psikolojik danışmanlar öğrencilere ölçme araçları ve araştırmanın amacı hakkında bilgi vermişlerdir. Gönderilen ölçme araçlarından %83'ü geri dönmüştür.

Ölçme Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Öğrencinin ad-soyad, cinsiyet, sınıf düzeyi, okul adı, yaşanılan il, doğum sırası, anne ve babanın öğrenim durumu, anne ve babanın sağ-ölü, ayrı-birlikte yaşama durumu, meslek kararı verip vermeme durumu belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır.

Lise Öğrencileri İçin Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği (KKVGÖ-LF)

Bacanlı'nın (2008) Türk lise öğrencilerine uyarladığı KKVGÖ-LF'nin, orijinalini Gati ve Saka (2001a) İsrailli 9, 10 ve 11. sınıflardaki öğrencilerden oluşan örnekleme geliştirmişlerdir. Bacanlı (2008), İngilizce formu da bulunan bu ölçeği, 9, 10 ve 12. sınıflarda öğrenim gören Türk lise öğrencilerine uyarlamıştır. Bacanlı'nın (2008) Türk lise öğrencilerine uyarladığı KKVGÖ-LF, orijinali gibi 2'si dolgu olmak üzere 34 maddeli, üç ana ve on alt ölçekten oluşan bir ölçme aracıdır. Orijinali 7'li derecelmelidir; fakat Türkçe ölçek 5'li derecelmeli olarak uygulanmıştır.

Orijinal KKVGÖ'nin (Gati ve Saka, 2001a) kuramsal temeli, Gati, Krausz ve Osipow'un (1996) geliştirdikleri Kariyer Karar Verme Güçlükleri Taksonomisine dayandırılmıştır. Orijinal KKVGÖ; Hazırlık Eksikliği (motivasyon, kararsızlık ve bilişsel çarpıtmalar), Bilgi Eksikliği (kendisi/benlik kavramı, karar verme süreci, meslekler hakkında bilgiler ve ek bilgi toplama hakkında bilgi eksiklikleri) ve Tutarsız Bilgi (güvenilir olmayan bilgiler, içsel çatışmalar ve dışsal çatışmalar) olmak üzere üç ana ölçekten oluşmaktadır.

Bacanlı (2008) Türkçe KKVGÖ-LF'nin yapı geçerliliğini orijinalindeki gibi ADDTREE (Gati ve diğerleri, 1996) analizi ile belirlemiştir. Analiz sonuçları orijinal ölçekte (Gati ve Saka, 2001a) olduğu gibi Türkçe KKVGÖ-LF'nin de üç ana ve on alt ölçekten oluştuğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra Hazırlık Eksikliği ve Bilgi Eksikliği ana ölçeklerinin alt ölçekleri de yine orijinalinde olduğu gibi kendi ana ölçekleri içine yerleşmiştir. Ancak, Tutarsız Bilgi ana ölçeğinin “Dışsal Çatışmalar” son alt ölçeği birinci ana ölçek olan Hazırlık Eksikliği'nin dördüncü alt ölçeği olarak yerleşmiştir. Dışsal çatışmalar alt ölçeği, kariyer karar verme sürecinde aile, arkadaşlar ve öğretmenlerden kaynaklanan karar verme güçlüklerini içermektedir.

Gati ve Saka (2001a) orijinal ölçeğin üç ana ölçeğinin güvenilirliğine ilişkin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılarını; Hazırlık Eksikliği ana ölçeği .60, Bilgi Eksikliği ana ölçeği .93, Tutarsız Bilgi ana ölçeği ise .83, toplam ölçek için ise .92 olarak hesaplamışlardır. Bacanlı (2008) ise Türkçe KKVGÖ-LF'nin güvenilirliği için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılarını; Hazırlık Eksikliği ana ölçeğinde .45, Bilgi Eksikliği ana ölçeğinde .90, Tutarsız Bilgi ana ölçeğinden .82, toplam ölçek için ise .89 olarak hesaplamıştır.

Türkçe KKVGÖ-LF'ye (Bacanlı, 2008) Eklenen Maddeleri Geliştirme Süreci

Hamamcı, Bacanlı, Doğan'ın (2011) ilköğretim 8. Sınıf, lise ve üniversite öğrencilerinin eğitsel ve mesleki kararlarını verirken kimlerden etkilendiklerini belirlemek amacıyla yapılan araştırma sonuçları öğrencilerin en çok babalarından ve annelerinden etkilendiklerini, bunları kitap, dergi vb. yayınların ve okuldaki öğretmenlerinin izlediğini göstermiştir. Özyürek ve Kılıç-Atıcı tarafından (2002) üniversite öğrencileri üzerinde benzer amaçla yapılan araştırmanın sonuçlarında da benzer bulgularla karşılaşmıştır. Bu bulgular, Türk toplumunda özellikle eğitsel ve mesleki kararlarda ailenin, basılı ve görsel yayınların, öğretmenlerin çocukları etkilediklerini göstermektedir. Bu araştırmaların ve Bacanlı'nın (2008) araştırmasının sonuçlarına dayanılarak orijinalindeki gibi Türkçe KKVGÖ-LF'nin dışsal çatışmalar alt ölçeğindeki 33. Madde “*Benim için önemli olan kişilerle (annem, babam, arkadaşlarım gibi...) seçmeyi düşündüğüm mesleğin özellikleri konusunda aynı fikirde olmadığım için bir meslek kararı vermek bana zor geliyor*” anne ve baba, arkadaşlar, okuldaki ve dershanedeki öğretmenler ve rehber öğretmenler için 4 farklı madde olarak ifade edilmiştir. Aynı işlem 34. Madde için de

“Çevremdeki (benim için önemli olan) kişilerin seçmemi istedikleri meslek veya kararıma yol gösterecek mesleki özellikler hakkında önerileri arasında çelişkiler olduğu için bir meslek kararı vermek bana zor geliyor” yapılmıştır. Bu nedenle dışsal çatışmalar alt ölçeği 8 maddeden oluşturulmuştur. Böylece bu araştırmada veri toplamada kullanılan taslak KKGÖ-LFR 40 (2’si dolgu maddesi) maddelidir.

BULGULAR

Türkçe KKGÖ-LFR’nin faktör yapısını yeniden inceleme çalışmasına katılan lise öğrencilerinin n değerleri, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları Tablo-2’de sunulmuştur.

Tablo-2: Lise Öğrencilerinin KKGÖ’ye (36 Madde) İlişkin n Değerleri, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

KKGÖ	n	X	Ss	Min	Max
Hazırlık Eksikliği	4304	30.30	5.321	10.00	50.00
Bilgi Eksikliği	4304	29.04	11.757	12.00	60.00
Tutarsız Bilgi	4304	33.08	11.481	14.00	70.00
Toplam	4304	92.42	23.918	70.00	180.00

Tablo-2 de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 4304 lise öğrencisinin Hazırlık Eksikliği için $X= 30.30$, $Ss= 5.321$, Bilgi Eksikliği için $X= 29.04$, $Ss= 11.757$ ve Tutarsız Bilgi için $X= 33.08$, $Ss= 11.481$) ana boyutlarına ve toplam ölçek için $X= 92.42$, $Ss=23.918$)’dir.

KKGÖ-LF’nin (Bacanlı, 2008) faktör yapısının yeniden değerlendirilmesi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. 40 maddeli (2’si dolgu maddesi) KKGÖ-LF’nin bu iki dolgu maddesi analiz kapsamına alınmamış ve analizler 38 madde üzerinden yapılmıştır. Birinci aşamada, 38 maddeli KKGÖ-LF’nin faktör yapısı için tanımlanan on alt ölçekli ve üç ana ölçekli ölçme modelinin, araştırma grubunda yer alan 9.,10., 11. ve 12 sınıf öğrencilerinden toplanan verilere ne derece uyum gösterdiği birinci düzey DFA ile incelenmiştir. Ayrıca ölçeğin üç ana ölçeğinin adı geçen öğrencilerden toplanan verilere ne derece uyum gösterdiği ikinci düzey DFA ile incelenmiştir. Analizler için Lisrel 8.71 programı kullanılmıştır. Tüm sınıf düzeyleri için birinci düzey analizlerde, her bir sınıf düzeyinde 33. ve 34. ile 37. ve 38. maddeler arasında çoklu bağlantı (multicollinearity) olduğu görülmüştür. Bu bulgu bu maddelerin paylaştıkları varyans miktarının yüksek olabileceğine işaret etmektedir (Thompson, 2005). Bu nedenle 33 ve 34. ($r=.98$, $p<.05$) ile 37 ve 38. maddeler ($r=.97$, $p<.05$) arasında korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Bu maddelerin ifadeleri gözden geçirilmiş ve aynı davranışı/özelliği ölçtüğü düşüncesinden hareket edilerek 33. ve 37. maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

İkinci aşamada 36 maddeli KKGÖ-LFR’nin faktör yapısı yeniden incelenmiştir. KKGÖ-LFR’deki maddelerin hem temsil güçleri araştırılmış, hem de on alt ölçeğin ve üç ana ölçeğin birbirleri arasındaki ilişkiler birinci ve ikinci düzey DFA ile değerlendirilmiştir. KKGÖ-LFR için uygulanan birinci ve ikinci düzey DFA sonuçlarına ilişkin uyum değerleri Tablo-3’te sunulmuştur.

Tablo-3: KKVGO-LFR'ye İlişkin Birinci ve İkinci Düzey DFA Sonuçları

	Model	χ^2	sd	CFI	SRM R	RMSEA (90% CI)	$\Delta\chi^2$
Model 1	9. SINIF HİPOTEZ	2999.35	549	.98	.058	.061 (.059-.063)	
Model 2	10. SINIF HİPOTEZ	4559.76	549	.96	.058	.078 (.076-.080)	
Model 3	11. SINIF HİPOTEZ	6232.40	549	.94	.067	.093 (.091-.095)	
Model 4	12. SINIF HİPOTEZ	2992.38	549	.98	.056	.061 (.059-.061)	
Model 5	9. SINIF HİPOTEZ	2595.73	581	.98	.056	.047 (.045-.049)	
Model 6	10. SINIF HİPOTEZ	2774.83	581	.97	.050	.053 (.051-.055)	
Model 7	11. SINIF HİPOTEZ	2996.65	581	.96	.060	.062 (.059-.064)	
Model 8	12. SINIF HİPOTEZ	2098.20	581	.98	.051	.043 (.041-.045)	
Model 9	Configural Invariance	14767.22	2196	.97	.056	.073 (.072-.074)	
Model 10	Metric Invariance	16629.69	2274	.096	.072	.077 (.076-.078)	1862.47 ₍₇₈₎

Tablo-3'te görüldüğü gibi, dokuzuncu sınıf için KKVGO-LFR'nin on alt faktörüne ilişkin birinci düzey DFA sonuçlarının oldukça iyi uyum değerlerine sahip olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 2999.35$, sd= 549, CFI=.98, SRMR=.058, REMSEA=.061). Onuncu sınıf için ($\chi^2 = 4559.76$, sd= 549, CFI=.96, SRMR=.058, REMSEA=.078); on birinci sınıf için ($\chi^2 = 6232.40$ sd= 549, CFI=.94, SRMR=.067, REMSEA=.093); ve on ikinci sınıf düzeyi için de ($\chi^2 = 2992.38$, d= 549, CFI=.98, SRMR=.056, REMSEA=.061) DFA'nın iyi uyum değerlerine sahip olduğu bulunmuştur. Bu aşamada sonuçlar, KKVGO-LFR'nin minimum düzeyde çapraz geçerliğe sahip olduğunu göstermektedir. Standartlaştırılmış regresyon ağırlıkları dokuzuncu sınıf için .41-.88 aralığında; onuncu sınıf için .05-.90 aralığında; on birinci sınıf için .13- .90 ve on ikinci sınıf için .31- .90 aralığındadır. Kuramsal olarak (Gati ve diğ.,1996), KKVGO-LFR'nin on alt ölçeğinin Hazırlık Eksikliği, Bilgi Eksikliği ve Tutarsız Bilgi olmak üzere üç üst ana ölçek altında temsil edilebileceği ileri sürülmektedir. Bu kuramsal yapının Türk toplumundaki lise öğrencileri için de geçerli olup olmadığı ikinci düzey DFA ile her sınıf düzeyinde incelenmiştir. Tablo-3'te görüldüğü gibi, analiz sonuçları dokuzuncu sınıf için $\chi^2 = 2595.73$, sd= 581, CFI=.98, SRMR=.056, REMSEA=.047 ve ikinci düzey için standartlaştırılmış regresyon ağırlıkları.36-.85 aralığındadır. Onuncu sınıf için uyum değerleri $\chi^2 = .2774.83$, sd= 581, CFI=.97 SRMR=.050 REMSEA=.053 ve ikinci düzey için standartlaştırılmış regresyon ağırlıkları .10-.86 arasında bulunmuştur. On birinci sınıf için uyum değerleri $\chi^2 = 2996.65$ sd= 581, CFI=.96 SRMR=.060 REMSEA=.062 ve ikinci düzey için

standartlaştırılmış regresyon ağırlıkları .14-.86 aralığındadır. On ikinci sınıflar için $\chi^2 = 2098.20$ sd= 581, CFI=.98 SRMR=.051 REMSEA=.043 ve ikinci düzey için standartlaştırılmış regresyon ağırlıkları.32-.86 aralığındadır. Bu katsayıların hepsinin KKVGO-LFR'nin kuramsal yapısının tüm sınıf düzeyleri için yeterli düzeyde uyuma sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-3'te görüldüğü gibi model 9'da KKVGO-LFR'nin çapraz geçerliğe sahip olduğu düşüncesini güçlendirmek için şekilsel değişmezlik (configural invariance) testi yapılmıştır. Sonuçlar tüm sınıf düzeyleri için KKVGO-LFR'nin on alt faktörlü yapısının kuramsal açıklamaları doğruladığını göstermiştir ($\chi^2 = 14767.22$, sd= 2196, $\chi^2/sd = 6.72$, CFI=.97, SRMR=.056, REMSEA=.073). Bu bulgular bu araştırmada faktör yapısı ve güvenilirliği yeniden incelenen 34 maddeli Türkçe KKVGO-LF'nin revize edilen 36 maddeli halinin (KKVGO-LFR) tüm sınıf düzeylerindeki lise öğrencileri için kullanılabileceğini göstermektedir.

KKVGO-LFR'nin Güvenirlik Çalışmaları

KKVGO-LFR'nin yeniden güvenilirliğini belirlemek için Cronbach'ın Alpha katsayısı ile ölçeğin üç ana alt ölçeğine ve bütününe ilişkin iç tutarlık değerleri n=4304 (2465 kız ve 1839 erkek) lise öğrencisi üzerinde hesaplanmıştır. Bu değerler Hazırlık Eksikliği .47, Bilgi Eksikliği .93, Tutarsız Bilgi .88, toplam ölçek için .92 bulunmuştur. KKVGO-LFR'nin güvenilirliği için ayrıca n=141 (70 kız ve 71erkek) lise öğrencisine 15 gün arayla ölçek iki kez uygulanmıştır. Testin tekrarı ile hesaplanan kararlılık katsayısı Hazırlık Eksikliği .53, Bilgi Eksikliği .84, Tutarsız Bilgi .75, toplam ölçek için .88 bulunmuştur. Hazırlık Eksikliği alt ölçeği dışında KKVGO-LFR'nin toplam ve Bilgi Eksikliği ve Tutarsız Bilgi alt ölçeklerine ilişkin iç tutarlılık ve kararlılık katsayılarının Nunnally ve Bernstein'in (1994) önerdiği şekilde .70'in üzerindedir. Güvenirliği ile ilgili bu bulgular ölçeğin doyurucu bir güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı, orijinalini Gati ve Saka'nın (2001a) geliştirdiği ve Bacanlı'nın (2008) Türk lise öğrencilerine uyarladığı Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği'nin (KKVGO-LF) faktör yapısını ve güvenilirliğini yeniden incelemek ve bu sonuçlara dayanarak ölçeği revize etmektir. Yeniden inceleme sürecinde öncelikle orijinali gibi 34 maddeli (2'si dolgu maddesi) KKVGO-LF'nin “*dışsal çatışmalar*” alt ölçeğindeki iki maddenin içerikleri açılarak her madde için dörder olmak üzere 8 madde geliştirilmiştir. Böylece bu araştırmada KKVGO-LFR'nin 40 maddeli (2'si dolgu maddesi) taslak formu oluşturulmuştur. Lise öğrencilerinden oluşan geniş bir araştırma grubundan toplanan veriler üzerinde doğrulayıcı faktör analizi ile 40 maddeli (2'si dolgu maddesi) KKVGO-LFR'nin faktör yapısı incelenmiştir. Birinci düzey DFA sonucunda faktör yapısı incelenen 38 maddeli KKVGO-LFR'deki 33. ve 37. madde çoklu bağlantı hatasından dolayı ölçekten çıkartılmıştır (Hair, Black, Babin ve Anderson, 2009) 36 maddeli KKVGO-LFR üzerinde yeniden birinci ve ikinci düzey DFA yapılmıştır.

Tablo-3'te sunulan DFA sonuçları uyum indekslerinin Hair ve diğerleri (2009) kriterleriyle karşılaştırıldığında oldukça iyi düzeyde olduğu görülmektedir. Hair ve diğerleri (2009), örneklem sayısının 250'den ve madde sayısının 30'dan büyük olduğunda, uyum indekslerinden CFI=.90 ve üzeri, SRMR=.08 veya daha az, REMSEA=.07 veya daha az olması gerektiğini belirtmektedir. Bu uyum indekslerinin sonuçlarının

KKVGÖ-LFR'nin faktör yapısına oldukça olumlu yansıdığı dikkati çekmektedir. Bu bulgu bir taraftan lise öğrencileri için bu çalışmada geçerliği ve güvenilirliği yeniden incelenen ve revizyonu yapılan KKVÖ-LFR'nin faktör yapısı, orijinal lise öğrencileri için 34 maddeli KKVÖ'nün (Gati ve Saka, 2001) ve 44 maddeli üniversite öğrencileri için KKVÖ'nün (Gati ve diğ., 1996) faktör yapılarına oldukça benzer olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan Bacanlı'nın (2008) bu ölçeğin faktör yapısının Türk örneklemini üzerinde yeniden incelenmesinin gerekliliğine ilişkin görüşlerini doğrulamıştır. Çünkü, Bacanlı (2008) çalışmasında Türkçe KKVÖ-LF'de onuncu alt ölçeğin (Dışsal Çatışmalar) üçüncü ana alt ölçekte (Tutarsız Bilgi) yer alması gerekirken, birinci ana alt ölçekte (Hazırlık Eksikliği) yer aldığını bulmuştur. Bu çalışmada ise faktör yapısı ve güvenilirliği yeniden incelenen KKVÖ-LFR'nin faktör yapısı teorik temelinin dayandırıldığı Kariyer Karar Verme Güçlükleri Taksonomisi'nin (Gati ve diğ., 1996) yapısıyla oldukça tutarlı bulunmuştur. Ayrıca dışsal çatışmalar alt ölçeğindeki iki maddenin içerikleri açılarak geliştirilen 8 maddeden 6'sı çalışmıştır. Bu bulgu Bacanlı'nın (2008) KKVÖ-LF'nin dışsal çatışmalar alt ölçeğine içerikleri açılarak madde ilave edilmesine ilişkin önerilerini ve Hamamcı, Bacanlı ve Doğan'ın (2011) çalışmasının bulgularını da doğrulamıştır.

Faktör yapısı yeniden incelenen ve son hali 38 maddeli olan KKVÖ-LFR'nin faktör yapısına ilişkin bulgular önceki bazı çalışmaların sonuçlarını desteklemekte bazılarını ise desteklememektedir. Örneğin, öncelikle KKVÖ-LFR'nin faktör yapısına ilişkin bulgular Gati ve Saka'nın (2001a) orijinal KKVÖ'yü (Gati ve diğ.,1996) İsrailli lise öğrencilerine uyarladığı KKVÖ'nün faktör yapısına ilişkin bulguları desteklemektedir. Bunun yanı sıra, KKVÖ-LFR'nin faktör yapısına ilişkin bulgular, Gati ve Saka'nın (2001b) orijinal KKVÖ'den (Gati ve diğ.,1996) oluşturdukları internet versiyonunun faktör yapısına ilişkin ve Lancaster ve diğerlerinin (1999) orijinal KKVÖ'nün üniversite öğrencileri için faktör yapısını yeniden inceledikleri çalışmaların bulgularıyla oldukça tutarlı bulunmuştur. Ancak bu çalışmanın faktör yapısına ilişkin bulgular Tien'in 2001'de Tayvanlı ve 2005'te Çinli üniversite öğrencilerine uyarladığı KKVÖ'nün faktör yapısına ilişkin bulguları desteklememektedir. Burada Tien'in uyarladığı ölçeklerin faktör yapılarının orijinal KKVÖ'nün faktör yapılarıyla çok tutarlı olmadıkları fakat bu çalışmada faktör yapısı yeniden incelenen KKVÖ-LFR'nin faktör yapısının ise teorik beklentileri karşılar nitelikte olduğunu belirtmekte yarar vardır.

Lise öğrencileri için güvenilirliği yeniden hesaplanan 38 maddeli (2'si dolgu maddesi) KKVÖ-LFR'nin (n=4304) iç tutarlık katsayılarının ana alt ölçeklerinden Hazırlık Eksikliği için .47, Bilgi Eksikliği için .93, Tutarsız Bilgi için .88 ve Ölçeğin tümü için .92 bulunmuştur. Bu bulgular Türkçe KKVÖ-LF'nin (Bacanlı, 2008) iç tutarlığa ilişkin bulgularıyla (Hazırlık Eksikliği= .45, Bilgi Eksikliği= .90, Tutarsız Bilgi= .82, Toplam= .89) karşılaştırıldığında KKVÖ-LFR'nin güvenirliliğinin daha güçlü olduğu söylenebilir. Bununla birlikte KKVÖ-LFR'nin Hazırlık Eksikliği dışındaki diğer ana alt ölçeklerine ve ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılıkların Orijinal KKVÖ'nün (Gati ve Saka, 2001a) iç tutarlık değerleriyle (Hazırlık Eksikliği= .60, Bilgi Eksikliği= .93, Tutarsız Bilgi= .83, Toplam= .92) benzer olduğu söylenebilir. Bu bulgular, genel olarak KKVÖ-LFR'nin ana alt ölçeklerinin ve ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılıkların genel olarak doyurucu olduğuna işaret etmektedir.

KKVGÖ-LFR'nin faktör yapısının ve güvenirliliğinin yeniden incelenmesine ilişkin bu bulgulara rağmen bu çalışmanın bazı önemli sınırlılıklarının olduğu söylenebilir. Bunlardan birincisi, bu çalışmada KKVÖ-

LFR'nin kararlı bir araç olup olmadığı belirlenmemiştir. Bu nedenle gelecek araştırmalarda KKVGO-LFR'nin güvenirliğine ilişkin kanıtları zenginleştirmek için testin tekrarı yöntemi ile kararlılığını belirlemek önerilmektedir. İkinisi, bu araştırmada sadece KKVGO-LFR'nin yapı geçerliği için faktör yapısının incelenmesi amaçlanmıştır. Ancak KKVGO-LFR'nin yapı geçerliğinin güçlendirilmesi için çeşitli yapı geçerliği araştırmalarına gereksinim vardır. Gelecek araştırmalarda KKVGO-LFR'nin uyum ve ayırt edici geçerliklerini belirleyen teorik araştırmaların ve yapı geçerliğini destekleyecek uygulamalı araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Bu araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde her şeyden önce faktör yapısına ve güvenirliğine ilişkin bulgular aracın psikometrik özellikleri açısından doyurucu niteliktedir. Bu nedenle KKVGO-LFR' nin Türk lise ğrencilerinin kariyer karar verme güçlükleriyle ilgili gelecek teorik araştırmalarda ve 9, 10, 11 ve 12. sınıf düzeylerinde meslek rehberliği ve danışmanlığı ile ilgili uygulamalarda kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Bacanlı, F. (2008, April 25-27). Career decision-making difficulties of turkish adolescents. Counseling international perspective: Global demands and local needs. Bahçeşehir University (Oral Presentation).
- Bacanlı, F. (2006). Personality characteristics as predictors of personal indecisiveness. *Journal of Career Development*, 32, 320-332.
- Brown, S. D., & Rector, C. C. (2008). Conceptualizing and diagnosing problems in career decision-making. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Handbook of counseling psychology* (4th ed., pp. 392–407). New York, NY: Wiley.
- Gati, I., Krausz, M., ve Osipow, S. H. (1996). A taxonomy of difficulties in career decision-making. *Journal of Counseling Psychology*, 43, 510-526.
- Gati, I. (1998). Using career-related aspects to elicit preferences and. characterize occupations for a better person-environment fit. *Journal of Vocational Behavior*, 52, 343-356.
- Gati, I., & Saka, N. (2001a). High school students' career related decision-making difficulties. *Journal of Counseling and Development*, 79, 331-340.
- Gati, I. & Saka, N. (2001b). Internet-based versus paper-and-pencil assessment: Measuring career decision-making difficulties. *Journal of Career Assessment*, 9, 397-416.
- Hair, J. F., Black, B., Babin, B. & Anderson, R., E, (2009). *Multivariate Data Analysis*, 7th edition Upper Saddle River, N., J. 07458: Prentice Hall.
- Hamamcı, Z., Bacanlı, F., Doğan, H. (2011, Ekim). İlköğretim ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin mesleki ve eğitsel kararlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi. 12. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, İzmir.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1982a). *The changing value of children in Turkey*, Publ. No. 60-E. Honolulu: East-West Center.
- Lancaster, B. P., Rudolph, C. E., Perkins, T. S., & Patten, T. G (1999). The reliability and validity of the Career Decision Difficulties Questionnaire. *Journal of Career Assessment*, 7, 393-413.
- Mau, W.C. (2004). Cultural dimensions of career decision-making difficulties. *The Career Development Quarterly*, 53, 67-78.
- Nunnally, J., Bernstein, I. (1994). *Psychometric theory*. New York: McGraw Hill.
- Osipow, S. H., & Gati, I. (1998). Construct and concurrent validity of the career decision-making difficulties questionnaire. *Journal of Career Assessment*, 6, 347-364.
- Özyürek, R. ve Atıcı, M. K. (2002). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi kararlarında kendilerine yardım eden kaynakların belirlenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(17), 33-42.

- Tien, H. S. (2001). Career decision-making difficulties perceived by college students in Taiwan. *Bulletin of Educational Psychology*, 33, 87-98
- Tien, S. H. L (2005). The validation of the career decision-making difficulties scale in a Chinese culture. *Journal of Career Assessment*, 13, 114-127.
- Thompson, B. (2005). Exploratory and confirmatory factor analysis: Understanding concepts and applications. American Psychological Association, Washington, DC.

EXTENDED SUMMARY

THE EXAMINATION OF FACTOR STRUCTURE AND RELIABILITY OF CDDQ FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

Decision making related to career counseling includes varieties of career counseling which aims to the most prominent help meeting the needs of a person. According to Gati; Krausz and Osipow (1996) and Brown and Rector (2008), as a first step for career counseling, the counselor should focus on difficulties of decision making. In order to decide these difficulties, measuring instruments are necessary. Therefore, to determine the decision making difficulties Taxonomic model was developed by Gati and others (1996). Decision Making Difficulties Questionnaire (CDMDQ) was developed by testing this taxonomy in two different samples which consist of students from America and Israel. The scale has three main subscales (Inconsistent Information, Lack of Readiness, Inconsistent Information) and ten subscales. The scale has 44 items and type of 7 Likert scale. Reliability and validity of the scale were examined by different studies. After that, the scale was used in multicultural studies. According to the results of Mau's studies (2001 and 2004) on Asian, Spanish and Black participants, it was found that decision making difficulties taxonomic model structure was impressed by culture.

This scale was adopted to Turkish by Bacanlı(2008). The Turkish form of CDMDQ consists of 34 items, two of which are validity items, also 3 main and 10 subscales like the original form. The original type of the form is 7 Likert scale, but Turkish form is implemented as a 5 Likert scale. The results of construct validity studies of (CDMDQ) show that the scale is grouped of 3 main and 10 subscales like the original form, but tenth subscale of the Turkish form; External Conflicts subscale placed under Lack of Readiness main subscale instead of Inconsistent main subscale. External Conflicts include that conflicts during decision making difficulties arising from father-mother, teacher, siblings and etc. According to Bacanlı (2008), this deviation of the (CDMDQ) depicts that Turkish high school students experience the difficulties of decision making which originate from father-mother, teacher, siblings, etc. arise prior to beginning the process of career decision making. Bacanlı also says that this may come from features of Turkish culture since in Turkish society, the most expected behavior is listening advices of their parents. (Kağıtçıbaşı, 1982). Furthermore, the study of decision making stills of Turkish students (Bacanlı, 2006) states that Turkish students choose largely the dependent decision making style. Moreover, these features are seen in Eastern Cultures, too. Tien' studies (2001 and 2005) on Chinese and Taiwanese students provide that External conflicts subscale appears under the Lack of Readiness main scale like Turkish one.

The purpose of present research was to re-examine the factor structure and validity of the Career Decision Making Difficulties Questionnaire (CDMDQ) which was adapted to Turkish high school students by Bacanlı (2008) and originally developed by Gati and Saka (2001a). the first of two reasons for this reexamination is that, in Bacanlı(2008)'s study, the structure of the factor of the Turkish form of CDMDQ was investigated whereby 2500 high school students(from 9,10,12 classes) but 11th grades were not included. So for this study, it is aimed that sample include all grades and more participants. Secondly, (with 34 items; the two of them are validity items) Turkish form of CDMDQ (Bacanlı,2008)' last subscale, External Conflicts, consists of 2 items. In this study, considering External Conflicts subscale, 3 items are added for each item so 6 items is developed in total.

So, the draft of Turkish CDMDQ form is constituted with 38 items. Beside these, for this study, appropriateness of factor structure of Turkish (CDMDQ) - THS and original CDMDQ are going to be tested for each grade. After that, measurement model constancy is going to be examined for each grade. So, it is aimed to develop CDMDQ which have same factor structure with original CDMDQ and have satisfying reliability and encompass all grades of Turkish high school students. Also, this study is implemented as a part of SOBAG project which is supported by TUBITAK.

1370 (706 girls, 649 boys and 15 unknown) students from 9th grade, 1221 (739 girls, 465 boys and 17 unknown) students from 10th grade, 884 (488 girls, 391 boys and 5 unknown) students from 11th grade, and 1268 (748 girls, 510 boys and 10 unknown) students from 12th grade participated in this study and the total participants were 4743 high school students. The participants' age ranged from 12 to 18 years and they had a mean age of 17.63 years ($SD=1.06$). "CDMDQ-THS, and Personal Information form were used to collect research data from volunteer students by School counselors. Confirmatory factor analysis and Pearson moment correlation coefficient were used to analyze the data.

For re-examining process, firstly, CDMDQ-HSR's (like the original form with 34 items) external conflicts subscale 2 items are widen and for each item 4 items are added. So for this study the draft of CDMDQ-THS's with 40 item is formed. Test re-tests and internal consistency reliability were calculated for the reliability of the scale (with 38 items two of which are validity items) for the high school students. ($n=4304$) Lack of Readiness subscale's internal consistency coefficient is .47. Inconsistent Information, Lack of Information subscales' internal consistency coefficients are .88 and .93. For this study internal consistency coefficients were calculated as .66, .68 and .72. CDMDQ-THS' internal consistency coefficient is .92. When these results are compared to Turkish form of CDMDQ' (Bacanlı 2008) internal consistency results we can say that CDMDQ-HSR reliability may be more strong. (Lack of Readiness=.45, Lack of Information =.90, Inconsistent Information=.82 Total=.89). Also, expecting Lack of Readiness subscale, for other subscales and entire scale' internal consistency scores may be same as the original form of CDMDQ's internal consistency scores (Lack of Readiness=.60, Lack of Information=.93, Inconsistent Information =.83 Total=.92) (Gati and Saka, 2001a). These findings show that internal consistency scores of main subscales and all scale are satisfying.

When the research results are evaluated, in general findings related to the factor structure and reliability are satisfactory in terms of psychometric qualities of the inventory. Internal consistency and test-re test reliabilities of the CDMDQ-HSR were similar to the reliabilities of the original questionnaire. Therefore, it can be said that CDMDQ-HSR is a valid and reliable tool that can be used in the future theoretical research on the decision-making difficulties for career of Turkish high school students, and in the applications related to career guidance and counseling of 9th, 10th, 11th, 12th grade level.